

KYSTSTIEN I RÅDE

Kyststien i Råde med rundsløyfer og avstikker er totalt på ca. 32 km. I sør starter stien i Saltnes ved kommunegrensen mot Fredrikstad og følger småveier i boligområdene nordover til Makrellfred, og videre til båthavnen innerst i Krogstadfjorden. Her går en avstikker gjennom parken på Tomb og til Jerndalen hvor kyststien er koblet på Tomblyopa. På vestsiden av Krogstadfjorden følger stien veisystemene i hyttefeltene for den går over i natur- og kulturlandskapsområdene på Åker og Restad. Ved Fuglevik er det mulig å følge FV 351 til Ovenvøyen der stien har en egen sløyfe, samt avstikker til Hestholmen. Nordover fra Ovenvøyen følger traséen ster og gårdsveier gjennom hyttefelt og kulturlandskapsområder langs Kurefjorden. På Tasken går en rundsløyfe ut til Taskentangen, samt en avstikker til verneverdig edelløvskog. På Viersholm krysser stien Heiabekken og Rosnesbekken og fortsetter inn i Rygge kommune.

Det er flere offentlige friområder og private områder med gode muligheter for opphold og badingsstier. Saltholmen har en spennende historie knyttet til kystkulturen og attraktive naturkvaliteter. Strandsittere i Saltnes levnært seg på fiske, hvalfangst, redskapsvirking, og i eldre tid av saltutvinning, slik stedsnavnet vitner om. I området innerst i Krogstadfjorden ligger gamle husmannsplasser og det gamle ladestedet på Krogstad. Ladestedet hadde mange anløp av hollandske skuter helt tilbake til slutten av 1500-tallet. Tomb er et gammel herregård som nå drives som videregående skole. Tomb-området er også et vakkert kulturlandskap med stor historisk dybde. Flotte natur- og kulturlandskapsopplevelser finner vi ved henholdsvis Akersbekken (gammel barskog) på Restad (gammelt kulturlandskap). Ovenvøyen har attraktive friområder og badeplasser. Ved Tasken passerer stien et gammelt våpenverksted som ble etablert av MILORG under siste verdenskrig. Krogstadfjorden og Kurefjorden har naturreservater med et meget rikt fugleliv.

I skogområdene sør for Tomb er det anlagt en natur- og kulturvandring (Tomblyopa) som presenterer den rike kulturhistorien og naturkvalitetene i området. Her var det også skogbrann i juni 2008. På Rørfeil er det utsiktstårn.

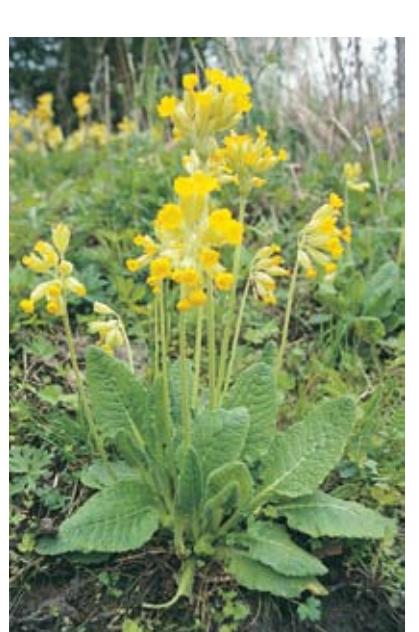
Det finnes dagligvareforretning i Saltnes og på Ovenvøyen (holder åpent på sommertid). Det er bilparkering ved de fleste offentlige badestedene som Saltholmen, Ellingstranda og badestedene på Ovenvøyen.

Kyststien gjennom Råde er opparbeidet som en del av interreg- og samarbeidsprosjekter rundt Nordsjøen eller i Skandinavia: "Nordsjølyopa" (Interreg IIIB fra 2003 - 2006), "Kystnære vandringsleder" (Interreg IIIA fra 2004 - 2007) og "Rekreative Ruter" (Interreg IVA fra 2010 - 2012). Interreg IIIB programmet utviklet også "Nordsjø sykkellruta", som i Råde følger FV 116 fra Saltnes/Fredrikstad grense i syd til Solbergsgaarden / Rygge grense i nord. Interregprosjekter er programmer for regionalt samarbeid i EU, men hvor også ikke-medlemmet Norge deltar. For nærmere informasjon om de ulike Interregprosjektene, se hjemmesidene: www.northseatrail.org, www.rekreativeuter.eu, www.northsea-cycle.com.

Ved siden av midler fra Interregprosjektene, har kommunen selv vært vesentlig bidragsyter, sammen med Østfold fylkeskommune. Oslofjordens Friluftsråd har også bidratt med betydelig innsats. I Østfold er det Oslofjordens Friluftsråd som har hatt sekretariatet for størbeidet etter avtale med Østfold fylkeskommune.

Viktige samarbeidspartnere i Råde har dessuten vært Fylkesmannen i Østfold som har bidratt vesentlig gjennom friluftsmidler, samt Råde Historielag gjennom sine lokal kunnskaper.

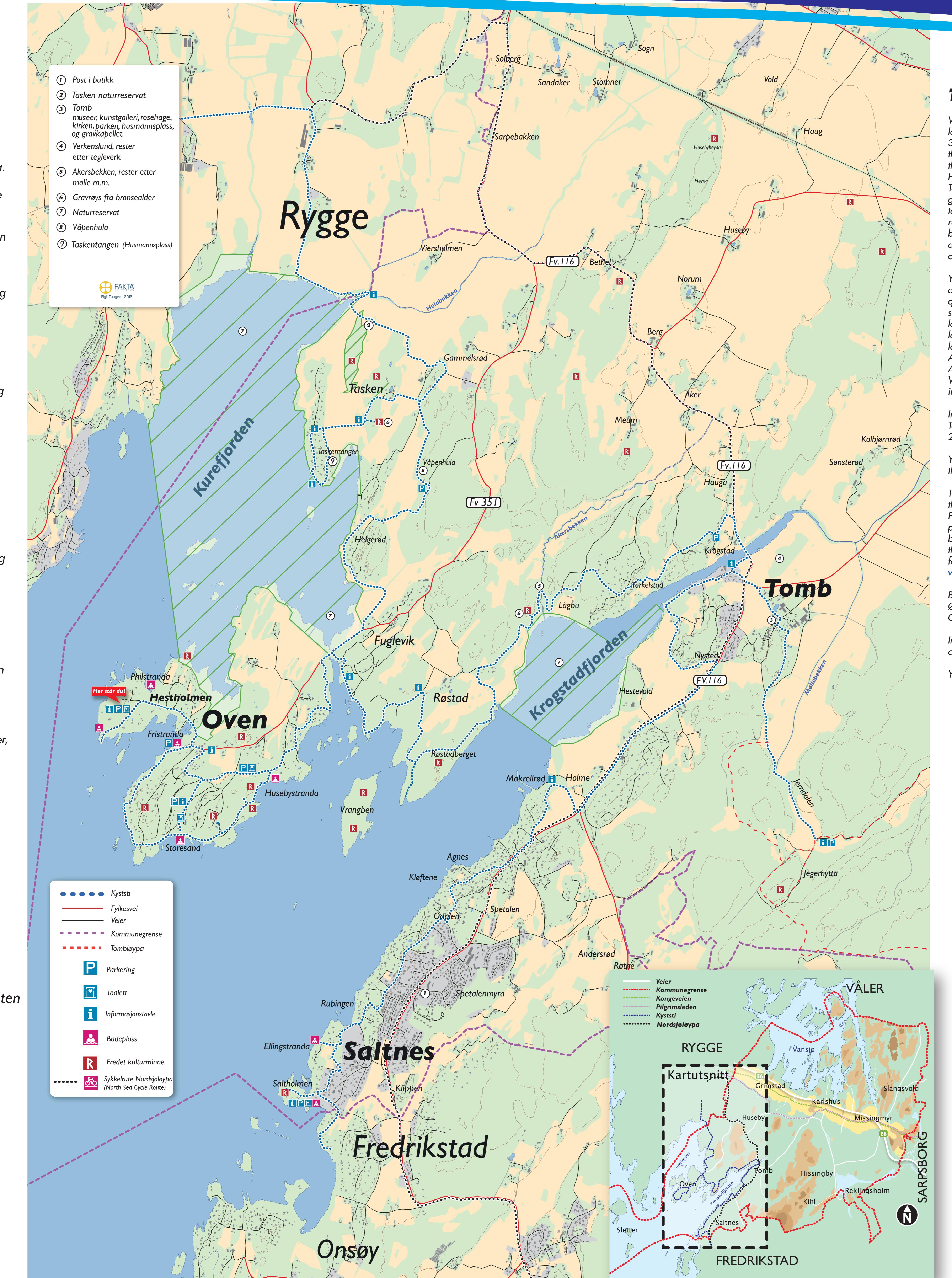
Mer informasjon om kyststien finner du på Råde kommunes hjemmeside: www.raude.kommune.no

Marianekleblom
(Primula veris)
Rådes kommuneblomst

Røykkvarts er
Rådes kommuneblomst

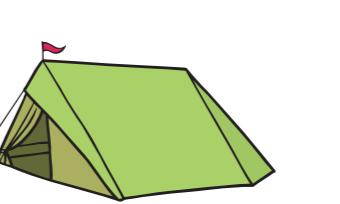

Ferdelsretten i norsk natur

- Friulstloven gir rett til å ferdes til føts i utmark når det skjer hensynsfullt og med varsomhet.
- Motorferdsel i utmark er ikke tillatt
- Rydd opp etter deg.

Vis hensyn overfor fastboende, jord- og skogbruk

- Ferdelsretten gjelder ikke gårdsninger, hustomt, dyrket mark, eng, kulturbeite eller skogplantefelt.
- Benytt offentlige innfallsparter.
- Bruk ikke privat brygge uten at eier har gitt tillatelse.
- Telt ikke nærmere hus eller hytte enn 150 meter
- Teltning eller annet opphold er ikke tillatt mer enn 2 døgn uten grunneiers samtykke.

Søppel hører ikke hjemme i naturen

- Ta med deg søppel hjem eller bruk oppsatte søppelstativer.
- Kast ikke fra deg fiskeredskaper, fiskekroker, nylontråd o.l.
- Ha kontroll på hunden din.
- Husk at det er forbudt å la hunden gå løs i perioden 01.04 - 21.08.
- Som hundeeier plikter du å fjerne hundemøkk langs turveier, badestrender og lignende. Ha med hundepose.

Husk skogbrannfaren

- Lag aldri bål på svaberg eller gjør opp ild slik at det kan oppstå fare for brann. Bruk av åpen ild er forbudt i skog og mark i perioden 15.04 - 15.09.
- Det er forbudt å sanke ved fra trær.

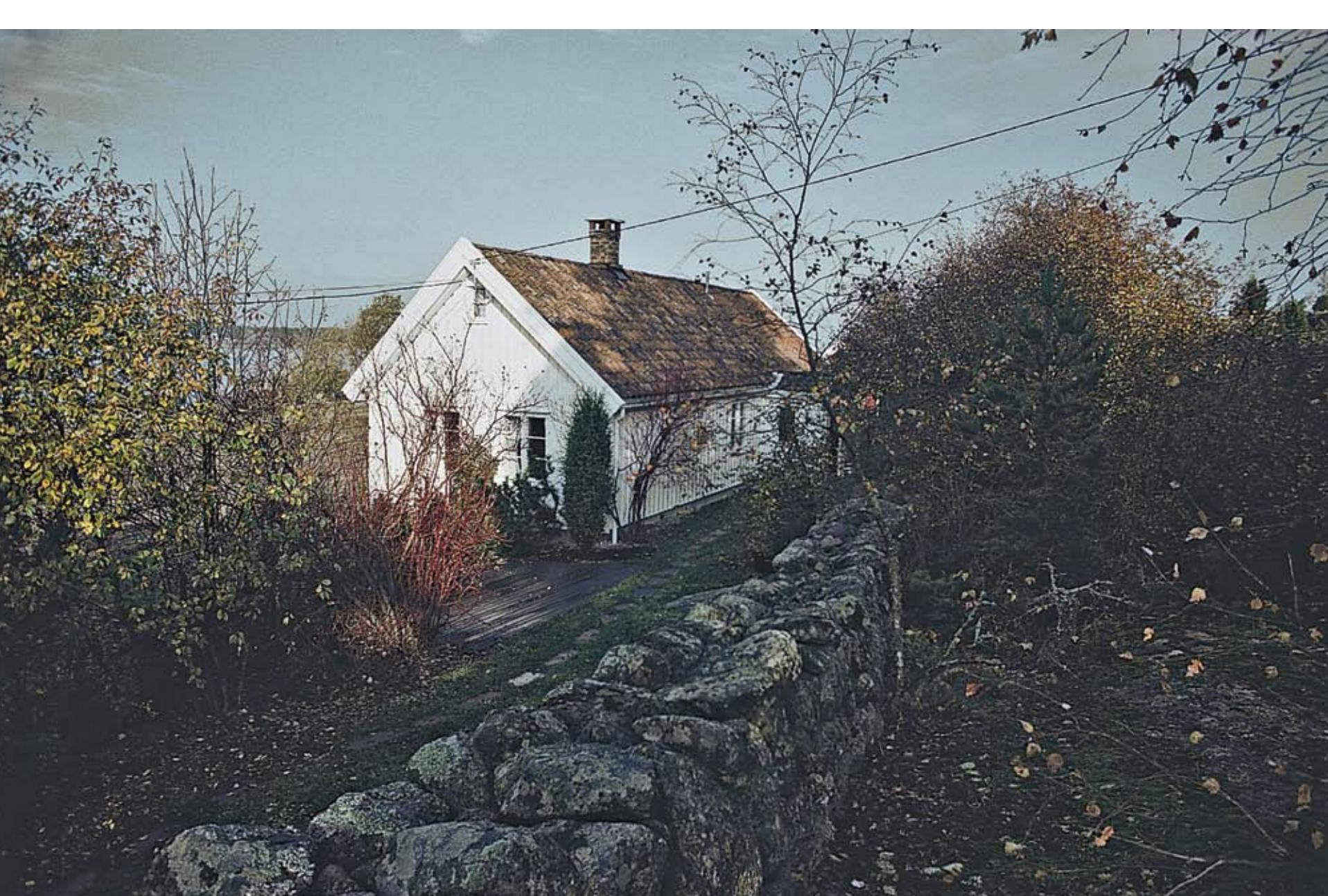
Forstyr ikke fugler og dyr

- Vis hensyn til fugle- og dyrelivet
- Oppsök ikke fuglereir.

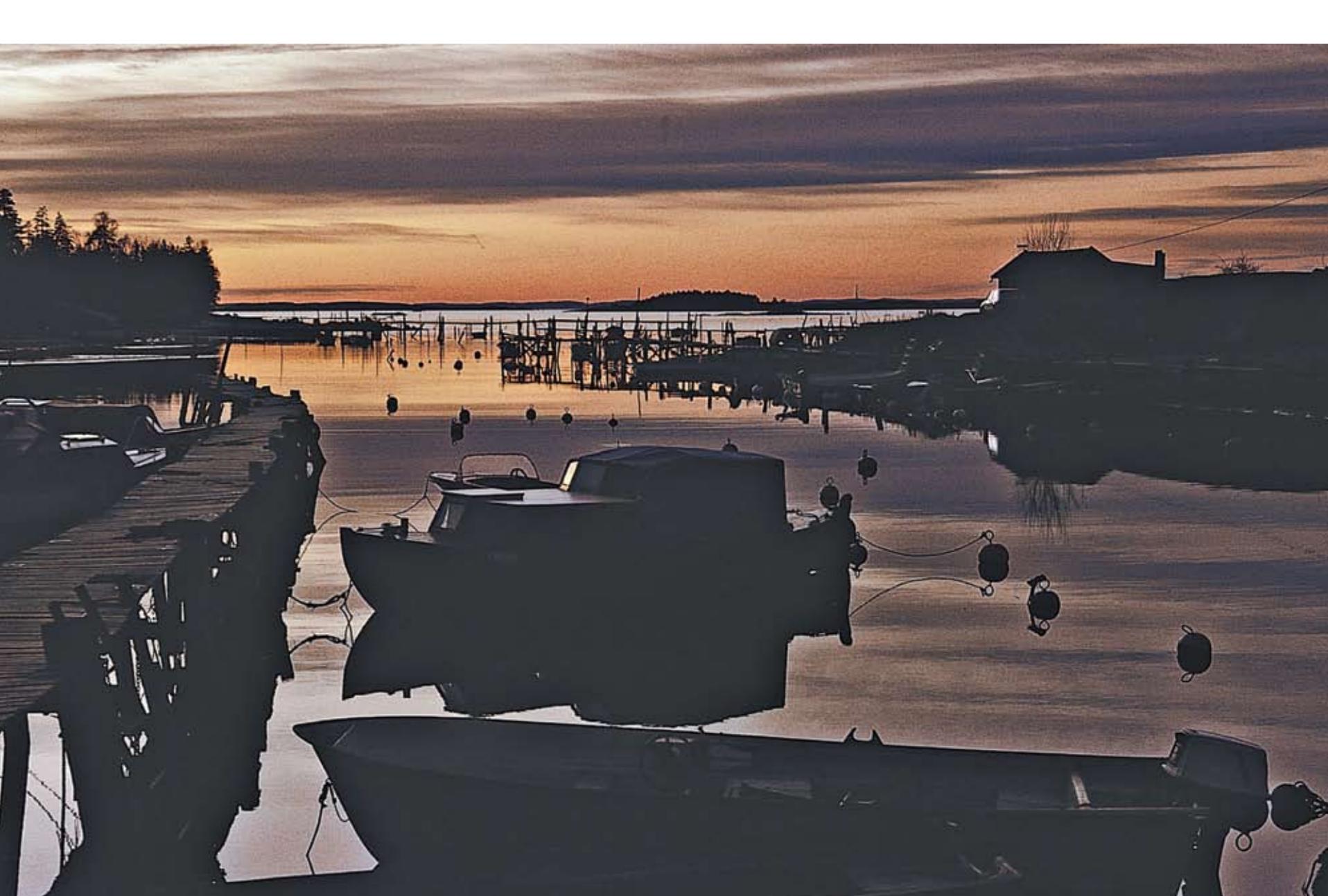
God tur!

Oven

Oven navnet kommer muligens av "afhorn". Hva er det? Jo hvis vi lar sjøen gå 10 meter opp, da er vi i slutten av bronsealder for ca. 2500 år siden. Navnet er muligens så gammelt. Da ser vi en naturformasjon/fjell som ser ut som et horn og som går mot nordøst. Man tror at navnet kommer av det. Kongen var eier av øya i 1678, senere Værne Kloster og fra 1802 Tomb herregård.

Husmannsplassen Holmen som ligger nord på Hestholmen

Kveldstemning i Kokholmsund

Fra Stranda på Hestholmen

For mer informasjon om kyststien:
Råde kommune, tlf: 69 29 50 00
E-post: post@rade.kommune.no
www.rade.kommune.no